

Mi fán terem a KLEZMER?

Magyarország kulturális értékeinek bemutatása külföldön alcímet is adhatnánk az eseménynek, mint ahogyan ez volt a címe annak a pályázatnak, amelynek, és még másoknak, a segítségével Koppenhágában üdvözölhetjük a Budapest Klezmer Band-et. A Királyi Könyvtár rangos koncerttermében október 10-én 19.30 órakor finnországi és svédországi sikerek után először koncertezett Koppenhágában a világhírű Budapest Klezmer Band.

A Budapest Klezmer Band előadásai rendkívüli élménnyé teszik a tradicionális zsidó zenét. Zenei átiratokat játszanak, amelyeket az együttes alapítója és vezetője, a munkácsi származású Jávorai Ferenc komponál. Ezek a dallamok Közép-Kelet-Európa azon területéről származnak, ahol a zsidó zenei kultúra egykor virágzó volt.

A Budapest Klezmer Band Európában és Amerikában egyaránt ismert és közkedvelt, - kilépve a liturgikus környezetből - sokoldalúságáról tett tanúbizonyságot. Felleptek a Madách Színház, Kerényi Imre által rendezett *Hegedűs a háztetőn* című musicaljében, a Győri Balett és a Budapest Klezmer Band közös, *Purim, avagy a sorsvetés* című produkciójában, amelyben szintén előben adják elő Jávorai Ferenc szerzeményét. Ezzel a produkcióval Hollandiában, New York-ban, New Jersey-ben és Németországban, Londonban, Szlovákiában, Finnországban, Dániá-

ban, Svédországban, Olaszországban turnézott a két együttes, mindenhol óriási sikerrel.

A Budapest Klezmer Band megkísérelte a klezmer és a klasszikus zene ötvözetét is, művelve az évezred rendkívül divatos zenei formáját, a „crossing-over”-t. A kölcsönös, egymás zenéje iránti érdeklődésben, a Liszt Ferenc Kamarazenekar hangversenymestere, Rolla János felkérte a Budapest Klezmer Band alapítóját, hogy olyan művet komponáljon, amelyben a két együttes együtt játszhat. Ez a *Klezmer Szvit*, amelyet 1999-ben mutattak be a Dohány utcai zsinagógában, és azóta minden évben a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen is előadják mindig újabb tételekkel kibővítve. Végül a tíz tételre bővült műből a Magyar Rádióban CD-felvétel készült. 2000 januárjában a Magyar Tudományos Akadémia Pro Kultúra Alapítványának kuratóriuma Kodály Zoltán Közművelődési Díjat adományozott a Budapest Klezmer Band-nek a jiddis zenei hagyományok ápolásáért és terjesztéséért; emellett az együttes 2003 augusztusában Artisjus-díjat kapott.

Jómagam orgonista vagyok 3 kicsi dán templomban és a KOKUS kulturális egyesület keretében igyekszem közvetíteni a magyar kultúrát. www.kokus.dk Mobil: 26889771 Telefon: 35109779, panna.d@mkjaer.dk

Panna Grigoncza Olesen

Az együttesről bővebben a www.budapestklezmer.hu honlapról:

Előadók:

Jávori Ferenc - alapító, az együttes vezetője, zeneszerző, hangszerelő, zongora, ének

Gazda Bence - hegedű, ének

Kohán István - klarinét

Tamás Gábor - harsona, ének

Nagy Anna - harmonika

Kiss Gábor - nagybőgő

Végh Balázs - dob, ütőhangszerek

Bíró Eszter - ének

Fellépések:

1992 Zfat-i fesztivál

1993 Lille-i Opera

1994 Luxemburg Park (Párizs)

1995 Festival Mundial, Tilburg

1995 Utrecht, Hollandia

1996 Verona - MusicAsfera '96 fesztivál

1996 Pzremisl, Lengyelország

1997 Bécs - Jüdische Gemeinde

- 1997 Holland és belga turné – 47 koncert
 1997 Prága
 1998 Genova, Palazzo Ducale
 1998 Jeruzsálem, izraeli turné
 1998. *November*, Princeton University - Richardson Auditorium, N.J.;
 New York - Consulate Generale; Washington Hights; City Play House - Toronto;
 Washington - Hungarian Embassy
1999. *október 16-31.*, Europalia és egyéb koncertek Frankfurt, Stuttgart –
 Sindekfingen, Brüsszel, Antwerpen, Brakel, Vaals, San Dona' de Piave - Olaszor-
 szág
- 1999 Pozsony, -Szlovákia
 1999 Gasteig - München
 2000. *Március* - Beverly Hilton, International Ballroom; New Port Beach;
 Palm Springs (Los Angeles)
 2000 MittelFest 2000-Civiale del Friuli, Olaszország
 2000 Nethanya, Izrael - 11 koncert
 2000 Aarhus, Dánia
 2000. *dec. 13.* Auditorium di Milano: "Festa della Luce", - in memoriam
 Sir Yehudi Menuhin. (A Nemzetközi Yehudi Menuhin Alapítvány olasz kurátorá-
 nak, Gianfranco di Bosio úr személyes meghívására)
- 2001 *márc.-ápr.*, Hollandia
 2001. *április* Birmingham - Alabama, USA
 2001. *júl.-aug.*, Lucille - a BKB részt vett Franciaországban Tony Gattlif
 "Swing"-című filmjének forgatásán
2001. *szept. 2.*, Helsinki
 2001. *okt. 23.* Concertgebouw Amsterdam
 2001. *nov. 9.* Zürich - Volkshaus
 2001. *November*, München
 2001. *nov. 24.*, Stockholm - Södra Theater
 2001. *December*, St. Gallen - Tonhalle
 2002. *február* Joyce Theater, OFF Broadway - New York: "Purim" - a
 Györi Balettel, New Jersey street-fesztivál
- 2002 Il suoni delle Dolomit - kulturális fesztivál Bolzanóban;
 Trentino
- 2002 - hegyi unplugged koncert
 2002 Purim és koncertek Németországban
 2002 Róma: "Purim" előadások színházban, és koncertek a Spanyol lép-
 csőnél
2002. *okt. 1-28*, liegende Bauten - Hamburg
 2002. *12.14.* Nyitra, Szlovákia
 2003 *március* Erfurt, Németország

2003. nov. 29-30. Union Chapel és Queen Elizabeth Hall - London

2003. dec. 6. Union Chapel - Wuppertal

2003. dec. 6. Wuppertal

2003. dec. 7. Düsseldorf

2004. március 18-21. Musik Musee - Malmö, Stockholm

2004. szeptember 26. Concertgebouw Amsterdam és ezt követően a 6. hollandiai turné

2004. október 24. Pozsony Studio-L Színház

2004. november 14. München, Gasteig

2005. február 27. Stockholm

Az együttesről „Yiddish Blues” címmel négy évig forgatták a BKB-ról szóló portré-dokumentum filmet, amely végigkíséri a próbákat, a koncerteket, bepillantást enged a muzsikusok privát életébe és a zenekarnak, mint egy családnak, az

együtt töltött vidám óráiba. De egyúttal - így hozta a sors, viszont éppen ettől is olyan értékes és megismételhetetlen a film -, végigkövette a csapat "drámai személyi változásait", fájdalmas búcsúzásait, a meghirdetett próbajátékon: a boldog egymásra találást is. A filmet 2004. decemberében mutatták be a mozik. A fim készítői: Péterffy András és Nagy Ernő.

Ezzel párhuzamosan amerikai-magyar koprodukcióban készült egy másik film, a „Magisches Klezmer / Le magie klezmer”, melyet az ZDF/ARTE német-francia televízió rendelt meg, és ezen a csatornán is került bemutatásra 2005. május 22-én. Ez a film is a klezmer zenéről szól, melyben főszerepet kap az együttes, - mint a műfaj egyik kiemelkedő képviselője.

Jávori Ferencet, mint a klezmer-zene gyűjtője, szerzője és zenekarának hangszerelője. A team: Vittoria de Bruin (producer) és Novák Emil (rendező)